

Nové evropské legislativní návrhy – MŽP

RSV KPOV

25. 9. 2025

Mgr. Lea Petrová, Mgr. Marta Havlíčková, RNDr. Martin Udatný, Ph.D.

Ministerstvo životního prostředí

- **Rámcová směrnice o vodách**
- **Směrnice o ochraně podzemních vod**
- **Směrnice o normách environmentální kvality**
- **Nařízení o obnově přírody**
- **Evropská strategie pro vodohospodářskou odolnost**

Balíček prioritní látky – důvody ke změně

- Společným cílem je **ochrana lidského zdraví a životního prostředí** před **kombinovanými účinky toxických a/nebo perzistentních znečišťujících látek se zaměřením na vodní prostředí** – přizpůsobení se nejnovějším vědeckým poznatkům
- Zastřešujícím cílem vodní politiky EU je zvýšení ochrany občanů EU a přírodních ekosystémů v souladu se strategií v oblasti biologické rozmanitosti a **akčním plánem pro nulové znečištění**, které jsou zakotveny v Evropské zelené dohodě (Green Deal)
- Byla zjištěna nedostatečná implementace rámcové směrnice o vodách, neboť je v současnosti příliš velká variabilita mezi znečišťujícími látkami a jejich standardy na úrovni členských států – výsledky jsou tedy neporovnatelné

Hlavní pilíře:

- **Aktualizace seznamu** znečišťujících látek pro povrchové i podzemní vody
- **Nové metody** monitoringu ve smyslu přizpůsobení se technickému pokroku, **povinný Watch List** pro podzemní vody a budoucí **zařazení mikroplastů a genů antimikrobiální rezistence**
- Vyzkoušení nové metody *Effect based monitoring (EBM)* pro stanovení látek ze skupiny estrogenů v povrchové vodě
- Zajištění **provázanosti** existujících databází, aby agentura ECHA měla k dispozici veškeré informace o chemických látkách ve vodách z celé EU na jednom místě
- Posílení rámce pro řešení problematiky škodlivých chemických látek, zlepšuje monitorování a zajišťuje soulad pravidel s plány povodí, které slouží jako vodítko pro provádění vodní politiky v celé EU

Postup

- Projednávání od podzimu 2022
- Směrnice prošly mnoha koly expertních debat
- 23. 9. 2025 se konal čtvrtý a závěrečný dialog, kde bylo dosaženo kompromisu a předběžné dohody o všech nevyřešených politických otázkách

Poslední otevřené otázky byly:

- Zahrnutí TFA (kyselina trifluoroctová) do skupiny PFAS pro povrchové vody - při příštím přezkumu této směrnice má EK zvážit, zda by TFA měla mít vlastní samostatnou normu kvality nebo zda by měla být i nadále součástí skupiny PFAS.
- TFA pro podzemní vody bude řešeno při příštím přezkumu směrnice. Provázanost PFAS s DWD - může činit problém.
- Souhrnná suma pesticidů v povrchových vodách 0,2 µg/l a zahrnuje látky již uvedené jako prioritní látky.
- Monitoring založený na účincích (EBM) pro povrchové vody - zlepšení schopnosti detekovat škodlivé chemické směsi na celkový dopad znečišťujících látek na ekosystémy a organismy ve vodě. Omezené a cílené používání EBM bude povinné pro estrogení látky, a to po dobu dvou let.
- Nezhoršování stavu - byly doplněny záruky při uplatňování nezbytné výjimky 4(7), aby bylo umožněno dočasné zhoršení a zároveň nebyly ovlivněny cíle rámcové směrnice o vodě, zejména pokud jde o pitnou vodu.
- Lhůty - zahrnutí jednoho dalšího plánu povodí, pokud jde o prahové hodnoty a znečišťující látky specifické pro povodí. Členské státy budou mít do roku 2039 čas na to, aby dosáhly souladu s novými normami pro povrchové i podzemní vody s možností dodatečného a přísně podmíněného prodloužení do roku 2045. V případě látek s revidovanými a přísnějšími normami environmentální kvality v povrchových vodách je lhůta pro dosažení souladu stanovena na rok 2033.
- **V dohledné době se dá očekávat oficiální schválení**
- **Předpokládané nabytí účinnosti od 1. 1. 2026**
- **Členské státy budou muset směrnici transponovat do vnitrostátního práva do 21. prosince 2027**

Revize rámcové směrnice o vodách 2000/60/ES

- **Nezhoršení stavu** vodního útvaru:
  - Nově definován: snížení stavu alespoň jedné kvalitativní složky o jeden stupeň.
  - Zpřesnění definice dočasného zhoršení stavu + požadavek na ex-post ověření; chemické kvalitativní složky 1 rok, biologické 3 roky.
  - Nová výjimka pro přesun existujícího znečištění bez zvýšení celkové zátěže – nemělo by být považováno za zhoršení stavu. Je zahrnuta zvýšená ochrana zdrojů pitné vody.
- **Častější reporting monitorovaných dat** (chemické ukazatele každé 2 roky, biologické ukazatele každé 3 roky). Hodnocení stavu zůstává v šestiletém cyklu.
- **Monitoring založený na účinku** pro látky ze skupiny estrogenů v povrchových vodách.
- Vznik „**Společného monitorovacího centra**“ – pro členské státy dobrovolné, doplněk k národním laboratorím; EK by měla specifikovat jeho formu a financování do 2 let od platnosti revize.

Revize směrnice 2008/105/ES o normách environmentální kvality

Okruh prioritních látek se rozšiřuje ze 45 na 70 látek (resp. jejich skupin)

- Léčiva (estrogeny, antibiotika, diklofenak, ibuprofen)
- Pesticidy (neonikotinoidy, pyrethroidy, glyfosát)
- Průmyslové látky a další (bisfenol A, stříbro)
- Skupina PFAS (skupina 25 látek včetně TFA) s hodnotou NEK 0,0044 µg/l (biota 0,077 µg/kg)
- Nově doplněna suma pesticidů (z okruhu prioritních látek s výjimkou glyfosátu) s hodnotou NEK 0,2 µg/l
- Nově jedna hodnota NEK pro sediment (tributylcín 1,6 µg/kg)
- Zpřísnění hodnot NEK pro vybrané stávající prioritní látky (diuron, fluoranthen!, heptachlor, HCBd, Ni a většina NEK pro biotu včetně Hg!)

Přesun vybraných stávajících a dalších znečišťujících látek mezi specifické znečišťující látky

- Alachlor, tetrachlormethan, chlorfenvinfos, simazin, atrazin, benzen, driny, DDT, dichlorethan, dichlormethan, isoproturon, trichlorbenzeny
- Tyto látky budou monitorovány v útvarech povrchových vod, kde je jejich výskyt relevantní

Přesun specifických znečišťujících látek z hodnocení ekologického stavu/potenciálu do hodnocení chemického stavu útvarů povrchových vod

Revize směrnice 2006/118/ES o ochraně podzemních vod

- Přidání dvou evropských norem jakosti farmaceutických látek a také sumy aktivních farmaceutických látek
- Harmonizace limitů látek ze skupiny PFAS (skupina 24 látek) v podzemních vodách se směrnicí o pitné vodě (u povrchových vod harmonizace nebylo dosaženo)
- Pesticidy monitorované v podzemních vodách budou rozděleny na relevantní a nerelevantní metabolity (vliv toxicity) – EK bude zmocněna k vytvoření seznamu všech známých metabolitů – seznam bude vycházet z vědeckých zpráv
- Prahové hodnoty a normy jakosti stanovené na celoevropské úrovni
- Povinný "Watch List" pro útvary podzemních vod
- Udělení Komisi přenesenou pravomoc zařadit do přílohy I nové znečišťující látky podzemních vod a stanovit pro ně nové normy jakosti pro celou EU
- Zařazení do části B přílohy II znečišťující látky, u nichž musí členské státy zvážit stanovení vnitrostátních prahových hodnot

Transpozice nové směrnice do legislativy ČR

- **Vodní zákon č. 254/2001 Sb.**
- **Nařízení vlády č. 401/2015 Sb. (o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod)**
- **Vyhláška č. 5/2011 Sb. (hodnocení stavu útvarů podzemních vod)**
- **Vyhláška č. 98/2011 Sb. (hodnocení stavu útvarů povrchových vod)**
- **Vyhláška č. 50/2023 Sb. (o plánech povodí)**

Nařízení o obnově přírody

- Nadále pokračuje příprava databáze překážek na vodních tocích, kterou vytváří AOPK ve spolupráci s Podniky Povodí;
- Další setkání tematické expertní skupiny k článku 9 se uskuteční 20. října
- Téměř finalizovaná metodika k volně tekoucím řekám (FFR) byla předána na skupinu ECOSTAT k připomínkám (1.-2. 10. proběhne jednání) – podle mých informací měli SPP možnost se k metodice také vyjádřit

Strategie pro vodohospodářskou odolnost

- Právně nezávazný dokumenty EK vydaný 4. června 2025.
- Sumarizace stávající vodohospodářské legislativy + nové iniciativy v oblasti šetrného užívání vody – zatím obecné
- Neočekávají se legislativní změny (jediná výjimka – nařízení o opětovném využití vody)
- V ČR projednaly Výbory Senátu pro evropské záležitosti a pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí
- Na úrovni EU – přijetí Závěrů Rady ENVI 21. října 2025
- Pro ČR je prioritou zajištění flexibility pro členské státy a dostatečné financování vodního hospodářství z rozpočtu EU

Děkujeme za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi